

093. Krijg (nou) de ziekte, een medisch dictee (zoek binnen artikelen op 'ziekte', in 2007: 927 treffers)

1. De zwarte koorts (kala-azar) is een op malaria lijkende ziekte, waarbij een grauwe verkleuring van de huid van het slachtoffer optreedt. Zoönose is een infectieziekte van een dier die op de mens kan overgaan. Wat een ziekte veroorzaakt, zijn ziekteaanbrengende of pathogene organismen. Thyreosis is het gevolg van een gestoorde schildklierwerking. Thalassemie is een erfelijke bloedziekte met gestoorde hemoglobinesynthese. De taaislijmziekte heet ook wel cystische fibrose of mucoviscidose. De slaapziekte wordt overgebracht door de tsetseevlieg.

2. Heel wat ziekten (ziektes) [niet steeds herhaald] zijn aan namen van personen of landen verbonden. De Engelse ziekte (rachitis) doet het bot kromgroeien. Men duidt er ook wel het overmatig gebruik van Engelse woorden (anglomanie) mee aan. De Poolse ziekte is het door de Russen geveerde verzet van de Poolse arbeiders (in de jaren 1980) en hun strijd voor vrije vakbonden en dergelijke. De Hollandse ziekte (hollanditis) is een in Nederland begonnen en als besmettelijke ziekte opgevat verzet tegen uitbreiding of modernisering van de kernwapens. De ziekte van Bornholm (duivelsgreep) is een epidemische infectieziekte. De ziekte van Lyme (kortweg: lymeziekte) is een door de bacterie *Borrelia burgdorferi* (borreliabacterie) veroorzaakte en door teken overgebrachte ziekte die zich uit in huidafwijkingen en ontstekingen van hart, hersenvlies en gewrichten. De ziekte van Napels is syfilis (lues), de ziekte van Weil is een vorm van leptospirose, een bacterie-infectie (Jaarboek 2009: bacteriële infectie) met stoornissen van de lever en de nieren. De vallende ziekte is epilepsie. Je kunt daar heel goed Sint-Velten voor aanroepen. De ziekte of het syndroom van Asperger (kortweg asperger) is een aan autisme verwante gedragsstoornis bij mensen met een bovengemiddelde intelligentie. De ziekte van Kahler (kortweg kahler) is een aandoening van plasmacellen in het beenmerg, een vorm van bloedkanker die botafbraak ten gevolge heeft. Voorkomen is vaak beter dan genezen.

3. Sommige ziektes worden genummerd. De eerste, tweede en derde ziekte vermeldt Van Dale niet. Maar internet brengt raad. De eerste ziekte is mazelen, een kinderziekte. De tweede is roodvonk (scarlatina), een kinderziekte met bacteriële infectie en rode vlekken. De derde is rodehond (rubeola of rubella) en lijkt op mazelen. Je kunt gepokt en gemazeld zijn. De vierde ziekte gaat gepaard met koorts, lymf(e)kliervergroting en een rode huiduitslag, is goedaardig en lijkt op roodvonk. De vijfde ziekte wordt veroorzaakt door het parvovirus en is vrij onschuldig. De zesde ziekte is een goedaardige infectieziekte bij kinderen onder de vier jaar. Rickettsiose is een door rickettsia veroorzaakte ziekte, zoals vlektyfus. Multiple sclerose heet kortweg MS.

4. Waterpokken heten ook wel varicellen of windpokken. Een venusziekte is een venerische ziekte. Pokken, gele koorts en mond-en-klauwzeer zijn virusziekten. Sinds 2007 kent Van Dale ook de tussen-de-orenziekte. Psittacosis (papegaaizenziekte) loopt vrijwel altijd dodelijk af.

5. Inentingen kunnen ziekten voorkomen. Denk maar aan de dktp-prik, de pneumokokkenvaccinatie, de hepatitis B-vaccinatie, de poliovaccinatie en de MKZ-vaccinatie.

6. Als je de ziekte van Parkinson (kortweg: parkinson) hebt, is dat een aandoening van de basale gangliën, beginnend tussen het 45e en 60e levensjaar. Een opprobrium medicorum is een ziekte waar de medische wereld niets tegen vermag. Het boze oog, de ograi, veroorzaakt ook ziektes.

7. Neurofibromatose wordt ook wel de ziekte van Von Recklinghausen genoemd. Nefropathie is nierbeschadiging, bijvoorbeeld als gevolg van diabetes. Myopathie is een spierziekte. De ziekte van Ménière – het is heel vervelend als je ménière hebt – is een ziekte van het binnenoor, gekenmerkt door draaiduizelingen, verminderd gehoor en oorsuizen. ME is myalgische encefalomyelitis of

myalgische encefalomyopathie, een ziekte die zich kenmerkt door chronische vermoeidheid, ook wel het chronischevermoeidheidssyndroom (CVS) genoemd. Het münchhausensyndroom is een psychiatrische aandoening.

8. Leishmaniasis heet ook wel aleppobuil of kala-azar. Een kwijnziekte teert je helemaal uit. Kuru is spongiforme encefalopathie bij kannibalen in Papoea-Nieuw-Guinea, gekenmerkt door ataxie en onbeheersbare lachbuien. Kissingdisease (knuffelziekte) is met name de ziekte van Pfeiffer (kortweg: pfeiffer).

9. Vannacht ontspannen en lekker slapen en morgenvroeg buitengewoon gezond weer op!

Rein Leentfaar